

Zaaknummer : 01072546
Ons Kenmerk : ODH956570
Datum : 07-03-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 9 juni 2023 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden aan de Rijksstraatweg 3 te Zwammerdam en is aangevraagd namens Pensionstal de Breuk. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 26 april 2023 tot en met 31 december 2026.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan Pensionstal de Breuk;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 december 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices:

- I. Locaties aangetroffen verblijfplaatsen;
- II. Locaties tijdelijke voorzieningen.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
  - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
  - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Projectplan ontheffing Wet natuurbescherming' van 26 april 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c. de uit te voeren werkzaamheden;
  - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
  - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Projectplan ontheffing Wet natuurbescherming' van 26 april 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
  - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Aanvullend op de reeds geplaatste, dienen er nog vier tijdelijke voorzieningen gerealiseerd te worden van het type VK WS 10 van Vivara Pro (of vergelijkbaar). Deze dienen gerealiseerd te worden conform de richtlijnen in het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12). Dit wil onder andere zeggen dat de voorzieningen op minimaal drie meter hoogte en op **verschillende oriëntaties** gerealiseerd dienen te worden om een variatie aan microklimaten aan te bieden.
- 10 Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen dient pas te worden uitgevoerd wanneer de gewenningsperiode van één maand (waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen) voor de vier aanvullende tijdelijke voorzieningen (zie voorschrift 9), in acht is genomen.
- 11 Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode, welke loopt van 15 april tot en met 15 augustus, onder begeleiding van een ecologisch deskundige (voorschrift 4). Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen ten tijde van het ongeschikt maken gedurende tenminste vijf dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden, minder dan 5 Bft en droog), waarvan minimaal drie van de vijf dagen aaneengesloten met gunstige weersomstandigheden. Bij overdag slecht weer, en 's avonds rond zondondergang en in de nacht goed weer telt dit nog steeds als gunstige weersomstandigheden. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, voordat het plangebied wordt vrijgegeven. Hiervan dient verslag te worden gedaan in het logboek (voorschrift 2).
- 12 Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per drie meter, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rugvulling of rondschuim. Het gebruik van purschuim, glaswol of (steiger)netten is niet toegestaan.

- 13 In de permanente situatie dienen tenminste twaalf inbouwvoorzieningen van het type IB VL 05 van Vivara Pro (of vergelijkbaar) gerealiseerd te worden in de nieuwe paardenstal. Deze dienen gerealiseerd te worden conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12). Dit wil onder andere zeggen dat de voorzieningen op minimaal drie meter hoogte en op verschillende oriëntaties gerealiseerd dienen te worden om een variatie aan microklimaten aan te bieden. Aanvullend dienen per aangetroffen verblijfplaats tenminste twee inbouwvoorzieningen op eenzelfde oriëntatie ingebouwd te worden als de aangetroffen verblijfplaats. Het plaatsen van kasten (direct) naast elkaar is, gezien het territoriale gedrag gedurende de paarperiode, niet toegestaan. De kasten dienen op voldoende afstand van elkaar te worden gerealiseerd. Dit ter beoordeling aan de deskundige (voorschrift 4).
- 14 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 15 De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Voor de gewenningsperiode geldt:
- zes maanden voorafgaand aan een paarperiode voor paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
  - één maand voor paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen.
- Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige (voorschrift 4). Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten.

Aanwijzingen voor gebruik

- Voor alle soorten – beschermd én onbeschermd – geldt de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 9 juni 2023 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden aan de Rijksweg 3 te Zwammerdam en is aangevraagd namens Pensionstal de Breuk. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 26 april 2023 tot en met 31 december 2026.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Rapportage verkennend onderzoek (quickscan) flora & fauna Wet natuurbescherming, GRAS Advies BV, projectcode: BBL01920, 22 april 2020 (ODH716413);
- Rapportage aanvullend onderzoek vleermuizen Wet natuurbescherming, GRAS Advies BV, projectcode: BBL01920, 9 oktober 2020 (ODH716414);
- Projectplan ontheffing Wet natuurbescherming, GRAS Advies BV, projectcode: P04490, 26 april 2023 (ODH716415).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 14 juni 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Pensionstal de Breuk is voornemens om enkele stallen en schuren aan de Rijksstraatweg 3 te Zwammerdam te slopen en hier een nieuwe paardenstal te bouwen. In één te slopen schuur zijn paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aangetroffen.

De sloopwerkzaamheden staan gepland te starten in mei 2024 en duren naar verwachting tot uiterlijk 31 december 2026. Gezien de mogelijke uitloop van de werkzaamheden is een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol (2017), met uitzondering van het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen. Gezien de geringe omvang van de betreffende opstallen en de daarmee beperkte warmte bufferende werking is de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de zuidwestelijke en noordoostelijke gevel van de schuur zijn in totaal twee paarverblijfplaatsen aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden. Tussen het woonhuis en de schuren is tevens een niet essentiële vliegroute en niet essentieel foerageergebied aanwezig.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de zuidwestelijke gevel van de schuur is één paarverblijfplaats aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen

opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden. Tussen het woonhuis en de schuren is tevens een niet essentiële vliegroute en niet essentieel foerageergebied aanwezig.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Projectplan ontheffing Wet natuurbescherming' van 26 april 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van sloopwerkzaamheden. Renovatie van de schuur is vanwege de slechte staat geen reëel alternatief en dit zou onvoldoende ruimte opleveren om de betreffende paarden te kunnen stallen. Bovendien zou een dermate omvangrijke renovatie tevens voor verstoring en mogelijk de vernietiging van de verblijfplaatsen leiden. Realisatie van een nieuwe paardenstal op een andere locatie dan de huidige schuur is ook geen mogelijkheid aangezien er geen ruimte is op het perceel van de initiatiefnemer.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van de openbare veiligheid zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3, van de Wnb.

De huidige schuur is in slechte staat. Het dak is op twee hoeken verrot, wat ervoor zorgt dat de dakpannen niet meer kunnen blijven liggen. Het stucwerk van de schuur komt naar beneden en vanwege de hoeveelheid scheuren staat een deel van de schuur los van de rest van de schuur. In de huidige staat kan de schuur niet veilig gebruikt worden en is deze niet toekomstbestendig. Uiteindelijk zal de schuur verder in verval raken met instortingsgevaar en mogelijk wegwaaien van een deel tijdens een storm tot gevolg. Dit kan voor gevaarlijke situaties zorgen voor medewerkers, bezoekers en de paarden. Met het slopen van de schuur en het realiseren van een nieuwe paardenstal worden deze risico's weggenomen en kan de schuur weer in gebruik genomen worden. Derhalve draagt het voorgenomen project bij aan openbare veiligheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang de openbare veiligheid voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaan twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis, allen met mogelijk milde winterfunctie, verloren. Op 2 februari

2023 zijn acht tijdelijke voorzieningen van het type VK WS 10 van Vivara Pro gerealiseerd aan de gevels van bebouwing in de directe omgeving van het plangebied (zie appendix II). Hiermee worden geen vier alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd voor elke verblijfplaats die verloren gaat. Daarnaast is niet aannemelijk gemaakt dat er in de directe omgeving voldoende beschikbare en geschikte alternatieven aanwezig zijn. Derhalve hebben wij in de voorschriften opgenomen dat er nog vier tijdelijke voorzieningen gerealiseerd dienen te worden van het type VK WS 10 van Vivara Pro (of vergelijkbaar). Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient pas uitgevoerd te worden wanneer de gewenningsperiode van één maand (waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen) voor de vier nog te realiseren tijdelijke voorzieningen in acht is genomen. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Omdat de acht reeds gerealiseerde kasten voldoen aan de zes maanden gewenningsperiode voor wat betreft de paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, is één maand voor de ruige dwergvleermuis in deze situatie voldoende.

Voorgesteld wordt om in de permanente situatie acht voorzieningen van het type IB VL 05 van Vivara Pro (of vergelijkbaar) in te bouwen in de nieuwe paardenstal. Hiermee worden geen vier alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd voor elke verblijfplaats die verloren gaat. Derhalve dienen in de permanente situatie tenminste twaalf permanente inbouwvoorzieningen van het type IB VL 05 van Vivara Pro (of vergelijkbaar) gerealiseerd te worden in de nieuwe paardenstal. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen dienen gerealiseerd te worden conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12). Dit wil onder andere zeggen dat de voorzieningen op minimaal drie meter hoogte en op verschillende oriëntaties gerealiseerd dienen te worden om een variatie aan microklimaten aan te bieden. Aanvullend dienen per aangetroffen verblijfplaats tenminste twee inbouwvoorzieningen op eenzelfde oriëntatie ingebouwd te worden als de aangetroffen verblijfplaats. Het plaatsen van kasten (direct) naast elkaar is, gezien het territoriale gedrag gedurende de paarperiode, niet toegestaan. De kasten dienen op voldoende afstand van elkaar te worden geplaatst. Dit ter beoordeling aan de deskundige. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in minst kwetsbare periode, welke loopt van 15 april tot en met 15 augustus, en onder begeleiding van een ecologisch deskundige (voorschrift 4). Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen ten tijde van het ongeschikt maken gedurende tenminste vijf dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden, minder dan 5 Bft en droog), waarvan minimaal drie van de vijf dagen aaneengesloten met gunstige weersomstandigheden. Bij overdag slecht weer, en 's avonds rond zondondergang en in de nacht goed weer telt dit nog steeds als gunstige weersomstandigheden. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Hiervan dient verslag te worden gedaan in het logboek (voorschrift 2). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Zwammerdam. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de

werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie.

Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente Alphen aan den Rijn of het waterschap.

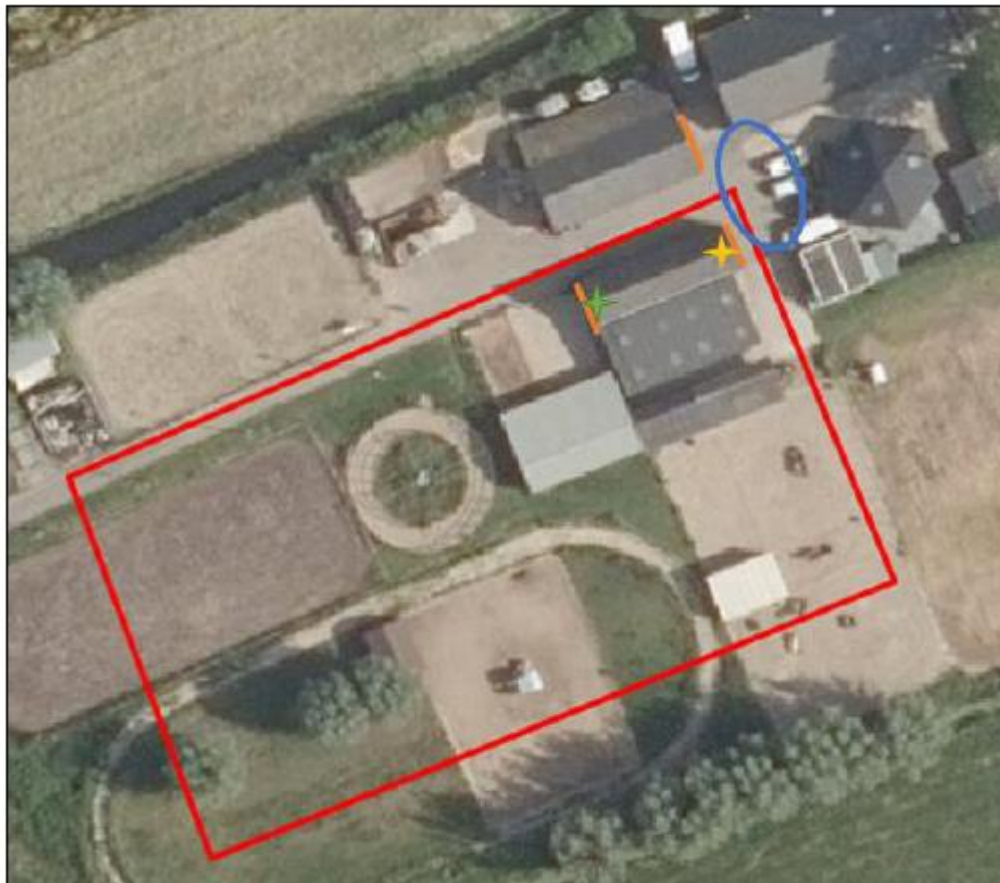
Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing zoals bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Appendix I Locaties aangetroffen verblijfplaatsen

Bron: GRAS Advies BV, 9 oktober 2020

Projectgebied (binnen de rode omlijning) met paarverblijf gewone dwergvleermuis (gele ster), paarverblijf gewone en ruige dwergvleermuis (groene ster), vindplaatsen keutels (oranje strepen) en foerageergebied gewone dwergvleermuis (blauwe cirkel).

Appendix II Locaties tijdelijke voorzieningen

Bron: GRAS Advies BV, 26 maart 2023

Afbeelding 7.1. Locaties tijdelijke vloermuiskasten, aangegeven met rode lijnen. Op elke windrichting hangen 2 kasten. De locaties van de aangetroffen verblijven is aangegeven met groene lijnen.